

Een dubbele opdracht en een driehoeksrelatie

Ronny Lobo: *Bouwen op drijfzand*

door Wim Rutgers

Hoofdpersoon in de debuutroman van Ronny Lobo 'Bouwen op drijfzand' is de gerenommeerde Curaçaose architect Kenzo Schmidt die de dubbele opdracht krijgt een huis te bouwen op Bonaire voor het Nederlandse in Mexico wonende echtpaar Michel Paul en Heidi Lente, en een huis voor het aanstaande echtpaar Karin Oei en Roy Goodweather op Curaçao. Daarmee is de plot van het verhaal in gang gezet en het bouwmotief neemt vervolgens een belangrijke plaats in het verhaal in, wat eigenlijk niet verwonderlijk is voor de architect die Lobo zelf van beroep en roeping is.

Naast deze dubbelopdracht op twee eilanden van twee echtparen is een tweede motief van belang omdat deze echtparen in feite bouwen 'op drijfzand' omdat hun wensen omtrent de te realiseren woningen wel heel ver uit elkaar liggen als gevolg van twee geheel verschillende levenshoudingen. Daarmee is het tweede verhaalmotief gegeven: de relatie tussen de twee echtparen die op 'drijfzand' berust en de rol die de architect daarin zijns ondanks krijgt toebedeeld in een nogal ingewikkeld uitvallende dubbele driehoeksrelatie.

Van dit gegeven heeft Lobo een interessante roman gemaakt die vlot verteld naar een versnelling in het tempo gaat en met een steeds ingewikkelder wordende intrige uiteindelijk een climax vindt. Ik las de dikke roman – 340 bladzijden – eerst van mijn laptop en had toen wat moeite met de combinatie van deze twee motieven, maar nadat ik het verhaal een tweede keer op papier las ontdekte ik hoe de verteller deze motieven weet te verstrengelen en – belangrijker – langzaam weet op te bouwen naar een climax waarbij de personen elkaar naderen en dan opnieuw een spanningsboog te construeren waarin de complicaties daarbij steeds onvermijdelijker worden. Ik zag bij de tweede lezing hoe knap het verhaal is opgebouwd en hoe belangrijke elementen daarin worden voorbereid en uitgebouwd.

Inhoud

De opdrachtgevers zijn stuk voor stuk *well to do* personen met een lucratieve carrière en daarbij behorende financiële positie, al is hun afkomst wel heel verschillend, waarin ook een verschil in levenshouding besloten blijkt. Waar de een gesteld is op luxe en comfort geeft de ander op basis van afkomst in feite de voorkeur aan een eenvoudiger levensstijl. De architect moet laveren tussen de verschillen van opvatting tussen de opdrachtgevers en bovendien nog tussen het dilemma van zijn eigen smaak en beroepseer en de voor hem niet altijd te accepteren voorkeuren van de klanten.

Op zich is dit al een interessant gegeven om een roman op te bouwen, maar de verteller geeft het een extra dimensie door interpersoonlijke verhoudingen in de vorm van driehoeksrelaties te construeren tussen deze twee echtparen en tussen de inmiddels een paar jaar gescheiden levende architect en de mooie cliënte. Dit geeft het verhaal inderdaad een spanning, die opgelost wordt in de titel 'bouwen op drijfzand' waarvan het 'bouwen' natuurlijk op het eerste motief duidt, het 'drijfzand' op de onderlinge relatieproblemen.

Wel spreekt het eerste motief, zoals de verteller dat met allerlei details beschrijft, mij meer aan dan het tweede. De verteller had het niet nodig gehad zoveel nadruk op erotische elementen te leggen. Daar is hij kennelijk de redacteur van de uitgeverij teveel tegemoet gekomen, wat ook wel blijkt uit de in die delen gehanteerde stijl. Ik lees het verhaal dan ook liever als een ode aan het cultureel en artistiek verantwoorde bouwen: de architect en de professionele architectuur.

Resten me nog twee opmerkingen. De eerste betreft de man-vrouw-relaties, die via de vrouwelijke hoofdpersoon compleet op zijn kop gezet worden, zoals de traditie die tot nu toe meestal beschreven heeft. In dit verhaal moet de Curaçaose man – in tegenstelling tot die traditie - accepteren dat hij bepaald niet de enige is in zijn relatie met een vrouw, waarbij het machismo-motief dus omgekeerd wordt. Daarbij heeft de verteller echter wel gehoorzaamd aan een ander, dit keer wél traditioneel motief: dat van de mooie, sensuele, mannen verslindende

mulattin, de net niet blanke vrouw, die nauwelijks morele scrupules kent om aan haar seksuele behoeften te voldoen.

Een tweede opmerking betreft het laatste korte, veertigste hoofdstuk dat helemaal afwijkt van de overige omdat de verteller daarin op één zin na plotseling overgaat van de verleden tijd waarin verhalen gewoonlijk verteld worden, naar de tegenwoordige tijd. Het einde van het verhaal lijkt in zijn oplossing met een op Klein Bonaire geconcipieerd klein bonaireaantje niet meer dan slapstick, maar blijft door die vertelwijze, wegens diverse interpretatiemogelijkheden van dat slot desondanks intrigeren.

Ronny Lobo: *Bouwen op drijfzand*
Haarlem: Uitgeverij In de Knipscheer
340 pagina's
ISBN 978 90 6265 830 5
www.indeknipscheer.com

Bron: *Antilliaans Dagblad*, 12 oktober 2013